

VÝSLEDKY MAPOVÁNÍ V MĚŘÍTKU 1:25000 NA LISTU 23-224 ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

K. Buriánková, P. Hanžl a J.Vít

Česká geologická služba, Klárov3, 118 21 Praha 1

Území listu 23-224 Žďár nad Sázavou v měřítku 1:25 000 je zhruba vymezeno obcemi Radonín, Sázava, Velká Losenice, Vepřová, Polnička a Mělkovice. Mapovaná oblast je z drtivé většiny tvořena krystalinickým podkladem, který byl konsolidován během variské orogeneze, a platformním pokryvem (v reliktech zachovaná křída, kvartér). V krystalinickém podkladu převládá strážecké moldanubikum, součást pestré skupiny rozsáhlé moldanubické oblasti, které tvoří přes 99 % plochy zájmového území.

Mapování nově vyčlenilo drobný výskyt hornin (metadioritů) u obce Stržanov, který lze na základě petrografických a geochemických charakteristik korelovat s horninami poličského krystalinika.

Strážecké moldanubikum je reprezentováno především několika typy migmatitů a migmatitizovaných rul, v menší míře se vyskytují biotitické a biotit–sillimanitické pararuly.

V západní a severozápadní části listu se objevují anatektické muskovitické a dvojslídne granity, nově byly vymapovány rozsáhlé výskyty granitů v okolí Velké Losenice.

Vložkové horniny jsou poměrně hojné, rozsáhlé jsou především výskyty vápenatosilikátových hornin (Rozštípená skála, Peperek, drobnější deskovitá tělesa v j. části území v okolí obce Rosička, čočkovitá tělíska v Pílském lese) méně časté jsou amfibolity a amfibolické ruly (Velká Losenice), ojedinělý je výskyt vápenců na Vápenici. Bazické a ultrabazické horniny s objevují ve dvou drobných výskytech serpentinitu v okolí Velké Losenice.

Platformní pokryv je zastoupen drobným křídovým reliktem a kvartérmími uloženinami

Starší křídové sedimenty jsou zachyceny pouze ve vrtech HV-1 a HV-2 (Hajtmarová, 1989) na lokalitě Hynkovec u Pílské nádrže. Tyto horniny jsou řazeny k cenomanskému perucko-korycanskému souvrství. V kvartéru dominují svahoviny a fluviální uloženiny.

Tektonická charakteristika území je určena především nápadně plochou duktilní stavbou území, kdy jsou litologické pruhy subparalelní s metamorfní foliací. Dominují foliace s úklonem do 15° a nepravidelnou orientací. Těto pozici odpovídá i průběh pruhu erlanů, které jsou vřdčím litologickým horizontem v západní polovině mapy. Na území se objevují lineace dvou typů. Starší minerální lineace jsou subhorizontální se silně variabilní orientací s maximem ve směru SZ-JV. Mladší, V-Z orientované lineace ohlazového charakteru jsou vyvinuté na nepenetrativních plochých foliacích v granitu Štěnice.

V granitu Štěnice se objevují též SC stavby, které zde indikují transport nadloží k západu. Tyto struktury jsou postintruzivní - pozdně variské. Odlišný strukturní charakter má severovýchodní cíp mapy. Zcela zde schází výchozy, podle průběhu horninových pruhů se zdá, že převažují ploché struktury mírně ukloněné k SV, které se vyvinuly na styku moldanubika a svrateckého krystalinika.

Významné duktilní tektonické zóny studovaného území jsou indikovány litologicky. V západní části listu jsou to výskyty amfibolitů až eklogitů v okolí Losenice, které lze na základě geochemie označit za relikt oceánské kůry.

Ve východní části mapy se pak vyskytuje druhá významná tektonická zóna, která má S-J směr a jejímž hlavním litologickým markerem jsou výskyty porfyrických metadioritů u Stržanova. Korelace těchto dioritů s metagranity na styku hlinské zóny a poličského krystalinika může indikovat významnou intrakrustální tektonickou hranici.

Mesozoické horniny zachycené pouze ve vrtech HV-1, HV-2 u Pílské nádrže indikuje protažení struktury Dlouhé meze dále k jihovýchodu.

Hajtmarová, L. (1989): Hydrogeologický průzkum pro rekreační zařízení "Mys Hynkovec" v Polničce, okres Žďár nad Sázavou. Agroprojekt Praha, závod Brno. MS Geofond Praha.